

HABOS KAKAÓ MAGÁNÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETŐ.....	2
2. ÓVODAKÉPÜNK	3
3. GYERMEKKÉPÜNK.....	3
4. A SZEMÉLYI, TÁRGYI FELTÉTELRENDSZER.....	4
5. PROGRAMUNK ALAPELVE	5
6. ÓVODÁNK ÁTFOGÓ NEVELÉSI FELADATAI.....	5
7. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS.....	8
8. AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS, NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA.....	9
9. AZ ÓVODAI ÉLETÜNK TEVÉKENYSÉGFORMÁI	10
8.MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉG.....	17
9.A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS.....	18
10.A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	19
12.HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK	24
13. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE.....	25
14.A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK	26
15.A GYERMEKBALESETEK MEGELŐZÉSE	26
16.AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	26
17. DIFFERENCIÁLÁS, INKLUZIÓ, INTEGRÁCIÓ	28
18. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	31
19. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	33
20. A MIGRÁCIÓS POPULÁCIÓ INTEGRÁCIÓJA	33
21. AZ ÓVODAPEDAGÓGUS ÉS A DAJKA EGYÜTTMŰKÖDÉSE	34
22. A PROGRAM TERVEZÉSE	34
23. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK.....	36
24. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	37

1. BEVEZETŐ

Az óvoda neve: Habos Kakaó Óvoda
Az óvoda címe: 1154 Budapest, Dalnoki Jenő u. 1.
Az óvoda fenntartója: Habos Kakaó Nonprofit Kft.
Az óvoda OM azonosítója: 201631
A fenntartó címe: 2096 Üröm, Kárókatona u. 13.

„A gyermeket tiszteletben kell fogadni, szeretetben kell nevelni és szabadságban kell elbocsátani.”

(Rudolf Steiner)

Intézményünk a XV. kerület csendes, kertvárosi területén helyezkedik el, a város zajától távoli, családi házas utcában. Óvodánkban a gyermekek biztonságos, szeretetteljes környezetben játszhatnak naphosszat, finomat és egészségeset ehetnek, nyugodtan pihenhettek.

Óvodánkat jellemzi a jó megközelíthetőség, a csendes környék, a tiszta levegő.

Óvodánk saját kerttel rendelkező, eredeti funkcióját tekintve, családi házban rendeztük be.

A házat úgy alakítottuk át, hogy minden a gyerekek biztonságát, kényelmét szolgálja. Az előtérben található az öltöző, melyből a kertbe is ki lehet jutni. Az öltözőben a gyermekek magasságának megfelelő pad szolgálja a kényelmes öltöztetést-öltözködést, valamint minden gyermeknek jut egy saját jelével ellátott cipőtároló, polc és vállfa.

Itt található a szülők tájékoztatását szolgáló üzenő fal is.

Az épületben két gyermek és egy felnőtt fürdőszoba található, egy-egy zuhanyozóval, valamint egy felnőtt WC.

A földszinti, tagolt csoportszobánkban egyaránt van hely étkezésre, barkácsolásra, és van egy nagyobb tér a szabad játékokra, alvásra.

A hangulatos kert megfelelő a nagymozgásos játékokra, természeti megfigyelésekre, szabad mozgásra, sportolásra. Van futkározásra, közös játékokra alkalmas füves terület, nagy homokozó és motorozásra, biciklizésre használható felület is. Akad olyan ágyás is, melyet a gyerekek ültethetnek be növényekkel évről-évre. A közelben több játszótér is megfelelő a tágabb környezetünk megismerésére és a szabad játékokra.

Célunk, hogy a ránk bízott gyerekek derűs, magabiztos, társaikkal és a felnőttekkel jól kommunikáló, nyitott személyiségű, jó fizikumú, érdeklődő gyermekké váljanak. Fokozatosan önállóságra neveljük őket, érdeklődésüknek és önállósodási törekvéseiknek teret hagyva. Nem csak szeretjük, tiszteljük is őket.

Célunk, hogy biztonságos, harmonikus, családi légkörben, jó hangulatban teljenek közös mindennapjaink.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek legfőbb tevékenysége a játék legyen, így a készségfejlesztést is játékba ágyazottan valósítjuk meg.

Alapelvünk, hogy a mozgás fejlesztésén keresztül érhetünk el további fejlődést az óvodai nevelés más területein is, így nagy hangsúlyt fektetünk a mozgásra.

Témáinkat komplex módon dolgozzuk fel, az ismeretek átadásánál arra törekszünk, hogy a gyermek aktívan, cselekvő résztvevőként vegyen részt a tevékenységekben, minél több érzékszerve bevonásával.

Nevelési feladatunknak tartjuk a környezeti, valamint a művészeti nevelést, a néphagyományok ápolását. A mai világban elengedhetetlen a környezettudatos viselkedés, melyet a családok

bevonásával is szeretnénk megvalósítani. A művészetek iránti szeretet már óvodás korban elkezdődik, ehhez nyújtunk sokszínű tevékenységeket.

A szülőkkel partneri viszonyra törekszünk a gyermekek nevelése érdekében.

Pedagógusaink a módszertani szabadságnak köszönhetően nevelési feladataikat egyéni, változatos módon látják el a pedagógiai programunk alapján.

Biztosítják az érzelmi biztonságot, a kiegyensúlyozott, vidám, óvodai életet. Szemléletünk szerint nagyon fontos a kollegák közötti jó partneri kapcsolat, ami aztán mintává válik a gyermek és a szülők számára egyaránt. Célunk, hogy nyitott, érdeklődő, kreatív, a környezetében eligazodni tudó gyerekeket engedjünk majd az iskolapadok közé.

Pedagógiai Programunk a gyermek életkorának figyelembevételével a komplex ismeretszerzésre törekszik, melynek két meghatározó területe:

- környezet-és természetvédelem
- művészeti értékek megismerése és megtapasztalása

Célunk, hogy pedagógusaink példamutató magatartással és a megfelelő környezet kialakításával biztosítsák az egészséges életvitelt, a környezettudatos magatartást, a gyermekek, **erkölcsi, közösségi nevelését**, szocializációját, képességeik fejlesztését, érzelmi világuk gazdagítását, a szép iránti vonzalmuk kialakítását.

2. ÓVODAKÉPÜNK

A mi óvodánk esztétikuma „gyermek-közeli”, barátságos, biztonságos.

Nevelési elveinkben szorosan együttműködünk a legközvetlenebb nevelési partnereinkkel: a családdal és az iskolával.

Hagyományainkra építve biztosítjuk alapvető feladatainkat, az óvó, védő, nevelési és szociális feladatokat a szülők igényeinek figyelembevételével. Megteremtjük a gyermek differenciált fejlesztésének lehetőségét.

Kapcsolódunk, valamint teret engedünk azoknak a tevékenységeknek, melyek az óvodai program célkitűzéseit segítik, és hatékonyabbá teszik a gyermek iskolai életre való felkészítését.

A családi nevelésre építve, azt kiegészítve óvodai nevelésünk célja, hogy a gyermekek többsége **óvodáskor végére** elérjék az iskolai életre szükséges megfelelő fejlettségi szintet.

3. GYERMEKKÉPÜNK

Célunk, hogy az óvodában a gyermekek sokszínű egyénisége harmonikusan illeszkedjék a társadalmi értékrendhez, és gazdagítsa azt.

A gyermek képes legyen alkalmazkodni a változásokhoz, a fejlődéshez.

Tudjon különböző helyzetekben dönteni, ítéletet hozni, konfliktusait ésszerűen megoldani. Ma már alapvető, hogy környezetünket alakítjuk, és kötelességünk védelmezni. Ehhez hozzá tartozik szülőföldünk ismerete, kultúránk értékeinek megismerése, a technikai és tudományos fejlődés követése. Fontos az emberi kapcsolatok alakítása, az egyén és a társadalom jogainak, szükségleteinek tisztelete.

Az óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciókat az egészséges, biztonságos és derűs óvodai környezet megteremtésével teljesítjük ki. Változatos tevékenységi formák biztosításával a gyermeki személyiség sokszínű és differenciált fejlesztését valósítjuk meg.

A művészeti nevelés részeként mindennapjaink szerves része a zene, a hangszerekkel való ismerkedés, a hagyományőrző játékok, heti egy alkalommal a néptánc. Szervezünk múzeumlátogatásokat is. Az ábrázoló tevékenységre az egész nap folyamán lehetőségük van a gyermeknek, ehhez biztosítottak az eszközök és a hely.

Óvodánk nagy kertjének köszönhetően gyermekeink sokat tartózkodnak a szabadban, de alkalmunk nyílik kirándulások alkalmával a természeti értékeket közvetlen közlelől is megtapasztalni.

Célunk, hogy az óvodánkba járó gyermekek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljenek, s meglévő hátrányaik csökkenjenek.

Óvodai nevelésünk alapelve, hogy nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

4. A SZEMÉLYI, TÁRGYI FELTÉTELRENDSZER

SZEMÉLYI FELTÉTELEK

- Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik, oly módon, hogy a teljes nyitva tartás ideje alatt a gyermekekkel minden csoportban óvodapedagógus foglalkozik, óvodapedagógusonként és csoportonként összesen napi két óra átfedési idővel.
- **Az óvodánkban a nevelőmunkakulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésünknek.**
- Óvodapedagógusaink nyitottak az önművelésre, a továbbképzésekre, és az így megszerzett ismereteket hatékonyan építik be a mindennapi nevelőmunkába.
- Munkatársaink személyiségvonalásainak legfontosabb jellemzői: elfogadás, hitelesség, tapintat és az empátia továbbá:
 - ✓ segítő, támogató, elfogadó, megengedő attitűd
 - ✓ vidám, felszabadult játéklétkör létrehozásának képessége
 - ✓ differenciált nevelés iránti elkötelezettség
 - ✓ gyermek- és családcentrikusság
 - ✓ környezettudatos szemlélet
 - ✓ közvetítse a művészetek tradicionális értékeit
 - ✓ a gyermek fejlesztése során alkalmazzon egyéni módszereket
 - ✓ tudjon pozitív támogató kapcsolatot teremteni a szülőkkel, a gyermek érdekében.
- **Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt, egymás támogató munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.**
- Az óvodapedagógusok munkáját szakképzett logopédus, gyermekpszichológus segíti.

Programunk sikeres végrehajtásához az alábbi személyi feltételek szükségesek

BEOSZTÁS	LÉTSZÁM
Intézményvezető	1
Óvodapedagógus	a teljes nyitva tartás ideje alatt a gyermekekkel minden csoportban óvodapedagógus foglalkozik, óvodapedagógusonként és csoportonként összesen napi két óra átfedési idővel.
Dajka vagy helyette gondozónő és takarító együtt	óvodai csoportonként 1

TÁRGYI FELTÉTELEK

Az óvoda épülete modern kialakítású, mindemellett belső elrendezése megfelel a gyermek életkori sajátosságainak. Tágas, napfényes, vidám színvilágú csoportszoba, és a gyermekek magasságának megfelelő mosdó és gyermek WC áll a gyermek rendelkezésére. Pedagógusaink kreativitását, ügyességét jelzik az évszaknak megfelelő dekorációk, melynek elkészítésében a gyermekek is segítenek.

Játékeszközeink, alkalmasak a gyermek életkorának megfelelő gyakorló-, konstruáló-, szerep-, és szabályjátékokhoz. A csoportszobán belül kialakított „kuckók” (konyha, baba, olvasó) segítik az elmélyült játékot.

Az udvarunkban füves, köves és préselt fából készült részek váltják egymást. Házikó, csúszda, homokozó és hálóval védett ugróasztal ad lehetőséget a változatos mozgásokra és az udvari tornára.

5. PROGRAMUNK ALAPELVE

Óvodai nevelésünk abból a tényből indul ki, **hogyan az ember, mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.**

A szükségletek kielégítésében, a gyermeki személyiség alakulásában meghatározó szerepe van a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek. A legjelentősebb szerep a családnak, hiszen a család az első szocializációs szint, mely a gyermeket formálja. A legtöbb esetben családi hatások spontán módon és nem tervezetten valósítják meg a "társadalomba való bevezetés" feladatait. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak.

Célunk, a szeretetteljes, biztonságérzetet nyújtó, gyermekközpontú, érzelemben gazdag óvodai élet megteremtése. Minden gyermek a saját képességei szerint nevelhető, minden gyermek egyedi, különleges. Így a gyerek fejlettségéből kiinduló, természetes környezetben, játékban, tevékeny részvétellel szerzett tapasztalatokra, ismeretekre épülő komplex képességfejlesztést tartjuk fontosnak. Minden gyermeket önmagához mérten értékelünk, fejlődését egyéni képességeihez igazodva segítjük. Óvjuk a bennünket körülvevő szűkebb és tágabb környezetünket, nyitottak vagyunk a természet értékeire.

Az alkotókedv kibontakoztatása, a művészetek sokoldalú bemutatása is hozzá járul a gyermek egész személyiségének fejlődéséhez.

6. ÓVODÁNK ÁTFOGÓ NEVELÉSI FELADATAI

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD

Célunk: az óvodai és a családi élet szokásrendszerének összehangolása.

A gyermek érezze magát biztonságban mind a felnőtt, mind a gyerektársaságban. A szeretetteljes légkör, a gyermek személyiségének tiszteletben tartása, a gondoskodás, a szabadban való mozgás mind biztosítéka az egészséges testi-lelki fejlődésüknek.

A gyermekek egészséges életmódját a változatos **egészségfejlesztő testmozgással** biztosítjuk.

A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉHEZ SZÜKSÉGES EGÉSZSÉGES KÖRNYEZET BIZTOSÍTÁSA.

- * Óvodánk helységeinek kialakítása a gyermekek egészséges életmódját szolgálja.
- * A csoportszobák és az egyéb foglalkoztató helységek esztétikus, nyugtató hatású díszítése adja a megfelelő környezetet a harmonikus személyiségfejlesztéshez.
- * Az óvodánk udvarán minden gyermek biztonságosan használhatja a mozgásfejlesztő játékokat.
- * A gyermekek szabadtéri tevékenységei alatt is mindig gondoskodunk megfelelő mennyiségű ivóvízről.
- * Az óvoda helyiségein tükröződik az óvodapedagógusok és dajkák esztétikai kultúrája. Ízléses, természetes anyagokból készült díszekkel történik a helyiségek dekorálása.
- * A csoportszobák belső terét úgy alakítjuk ki, hogy a különböző tevékenységeknek legyen állandó helye, úgynevezett „kuckókat” képeztünk, melyek lehetőséget adnak a mikro-csoportos elmélyült játékokra és változatos tevékenységekre.

Óvodánkban a mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek, egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- 1) az egészséges táplálkozásra,
- 2) a mindennapos testnevelésre, testmozgásra,
- 3) a testi és lelki egészség fejlesztésére
- 4) a bántalmazás és a bármilyen erőszak megelőzésére,
- 5) a baleset-megelőzésre és elsősegélynyújtásra,
- 6) a személyi higiénére terjed ki.

Célunk a gyermekek testi és lelki egészségének erősítése, komfortérzésének megteremtése.

Az egészségmegőrzésre és a betegségek megelőzésre nagy gondot fordítunk a szülők, a családok aktív bevonásával szervezett programok keretében is. (pl. családi egészségnap, felvilágosító előadás stb). Az életmód kialakulásában meghatározó a család szerepe. Valljuk, hogy az egészséges életmódot az óvodáskorú gyermek a környezetétől sajátítja el, tapasztalatok, tevékenységek gyakorlása, ismeretszerzés során.

Óvodánkban a helyes szokásrendszer kialakításával, erősítésével és az alkalmazotti közösségünk modellszerepével, viselkedésével pozitív hatást kívánjuk gyakorolni a gyermekekre.

FELADATAINK:

- A gyermekek önmaguk és környezetük tisztasága és esztétikuma iránti igényük fejlesztése
- Higiénikus szokások, szabályok megerősítése, kialakítása, az egész nap folyamán történik, ahol az önállóságra való ösztönzés és a pozitív megerősítés módszerét alkalmazzuk.
- Tisztálkodás, WC-használat, kézmosás, törülközés, fésülködés, fogápolás helyes, rendszeres végzésére nevelés az egészség megóvása érdekében történik, az intimitás tiszteletben tartásával és a nemi identitás figyelembevételével.

- Megteremtjük, hogy olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessen a gyermek, mely igazodik egyéni szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz, kompetenciájához, fejlődési üteméhez.
- A tevékenységekhez nyugodt, sürgetésmentes légkört teremtünk (csoportszobákban udvaron és más helyiségekben) ügyelve a hőmérséklete, a szellőztetésre, fényviszonyokra, páratartalomra, zajártalomra.
- Az étkezési kultúra alakítása- és erősítésekor a gyermekközösség mintaadó erejére is építünk.
- A korszerű táplálkozásra a közétkeztetésben is törekszünk, ami kiegészül a rendszeres zöldség és gyümölcsnapokon való, nyers formában történő zöldség és gyümölcsfogyasztással is.
- A tisztított víz fogyasztására egész nap folyamán lehetőséget teremtünk, ösztönözzük a gyermekeket az elegendő mennyiségű vízfogyasztásra.
- A sószoza adta lehetőségeket a gyermekek az óvodai tevékenységeinek szervezésekor maximálisan kihasználjuk és a délutáni időszakban a szülők-gyermekek számára is biztosítjuk.
- A pihenés feltételeinek megteremtése az egyéni és közösségi érdekek összehangolásával történik, figyelembe véve a gyermekek életkorából fejlettségéből adódó különbségeket.
- Délutáni pihenést segíti a rövid mese- vagy a halk zene vagy altatódal, énekhallgatás.
- A zavartalan pihenés érdekében biztosítjuk a megfelelő méretű ágyneműt, takarókat, és az „otthont jelentő”, és balesetveszélyt nem rejtő „játékalvókák” használatát.
- A szabad levegőn való tartózkodás fontos eleme a napirendünknek.
- A túlzott UV-sugárzásra, a légszennyezettség veszélyeire figyelve tartózkodunk a szabadlevegőn.
- Fontosnak tekintjük, hogy a gyermek cipője megfelelő minőségű, állagú és biztonságos legyen.
- A mindennapi mozgásnál a mezítláb való mozgást alkalmazzuk, amennyiben a terem vagy a terep erre lehetőséget biztosít.
- A mindennapos spontán és szervezett mozgás kiemelt szerepet kap a nevelési rendszerünkben.
- Rendszeres orvosi ellátás szervezése, szűrővizsgálatok, jogszabály szerint
- Pozitív viszonyulások kiépítése az orvossal, a gyógyító eljárással kapcsolatban
- Prevenció és korrekció szükségességének felmérése.

Óvodánkban folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse az óvodásgyermek kiegészítő pszichés fejlődését, támogassa a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- a gyermek egészségének védelme, testi fejlődésének, elősegítése, természetes mozgásigényének kielégítése
- megfelelő szokásainak alakítása (testápolás, öltözés, étkezés) a szülők, óvodapedagógusok segítségével és közreműködésével,
- mozgásigényük kielégítése a különböző mozgásos tevékenységeken és a szabad levegőn való mozgáson keresztül
- egészséges és biztonságos környezet megteremtése, szabályok megismertetése,
- testi-szellemi fejlődésük segítése a jól megválasztott napirend kialakításával,
- az eltérő környezetből érkező gyermek tolerálása, a negatív különbségek csökkentése,
- az egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása.

7. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Célunk: az érzelmi biztonság és gazdag érzelmi kapcsolatok kialakítása. Tudatosítjuk és elmélyítjük az együttélés szabályait, a segítőkészség, bizalom, részvét, örömszerzés, bánatkozás felismerését, annak átélését. Ügyelünk arra, hogy a gyermek én-tudata megerősödjön, én-képe a különféle tevékenységek és kapcsolatok során differenciálódjon. Így kívánjuk elérni, hogy minden gyermek a csoportnak egyedi, színes tulajdonságokkal rendelkező tagja legyen.

Programunk megvalósításának fontos feltétele, hogy az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak egymás közötti kapcsolatát pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

Óvodánk egyszerre kívánja elősegíteni a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, teret engedve az önkifejező törekvéseinek.

Alapelvünk, hogy a gyermeket annak elfogadására, megértésére neveljük, hogy az emberek különböznek egymástól.

Fontosnak tartjuk, a szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlását, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozását.

Óvodánk a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja,

A GYERMEKEK KAPCSOLATTEREMTŐ KÉPESSÉGÉNEK KIALAKÍTÁSA

- Családias légkörünk elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását, mindehhez gazdag, cselekvő felfedeztető tevékenykedő életet biztosítunk.
- Közös kirándulásokon, programokon együttes élményekkel erősítjük a közösség formálódását. A egyes csoportjainkban arra törekszünk, hogy a kortárs kapcsolatokat is erősítsük.
- Programunk alapelve, hogy az óvodapedagógusaink tudatosan és tervszerűen irányítói és társai is egyben a gyermekek mindennapjainak.
- A gyermekcsoportok előtt álló feladatokat a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével alakítjuk ki.

Erkölcsi normák megalapozása az óvodáskorban

Programunkban nem csak, hogy el kell viselni a „másságot”, de együtt élünk a sokszínűséggel, sőt örülünk a többértékűségből fakadó színes életlehetőségeknek. Ez pedig nem más, mint az eltérő szokások, nyelvek, kultúrák, életmódok, műveltségek, anyagi lehetőségek összeegyeztetése azon a szinten, amely szinten egy csoport (esetünkben egy gyerekcsoport) együtt kell, hogy éljen napi több órán át. Nem célunk az eltérő értékek összemossa, egyesítése, nem célunk az „egyformásítás”, de célunk az együttműködés, a jó közérzet, a cselekvésre (játékra) készítő légkör kialakítása.

Véleményünk szerint csak az az óvodai csoport válhat közösséggé, amelyikben minden egyes gyermek önmagában biztos, önálló és mindenkinek vállalható szerepet tölt be. Egyént nevelünk tehát, de az egyén érdekei csak a „másik” összefüggésében ér valamit, csak a többiekkel való relációjában válik jelentőssé. A „mi-tudatban” benne van „én-tudat” is, az „én-tudat” pedig, adott esetben, „mi-tudattá” alakulhat.

Nevelésünk szerint a szokásrend kialakítása, és az azokhoz való alkalmazkodás az óvodai erkölcsi nevelés alapja. Az egyes szokások, együttélési normák „betartatása” tehát nem azonos időben zajlik az azonos életkorú gyerekeknél sem, viszont az egyes értékek, szabályok felnőtt általi megítélése azonos kell, hogy legyen. A „kettős mérce” eleve ellentmond az erkölcsnek. Ezért pl. mindenképpen fel kell venni a szemetet a földről, mindenképpen segíteni kell, ha valaki elesik stb. A differenciálás tehát abban nyilvánul meg, hogy kitől, milyen szinten várjuk el ezeket a cselekedeteket. Véleményünk szerint az egyes reakciók megerősítése, illetve a sajnálkozás, ha az adekvát cselekvés elmarad, segítheti és meggyorsíthatja a belsővé válást. Véleményünk szerint az igazán hatékony dicséret a meglepődés, az öröm és sosem a tárgyi jutalom, mint ahogy a szokások elmaradásánál vagy be nem tartásánál sem jó, ha büntetést kapnak a gyerekek. A többiek, a gyerekcsoport tagjai amúgy is kifejezik az egyes cselekedetekhez való viszonyukat, ami szintén a pozitív vagy negatív megerősítés egy szocializált formája, és ez az állapot már maga a közösségi érzés állapota.

Nevelésfilozófiánk szerint ebben az életkorban elegendő ha az erkölcsiség az egymásra figyelésben, az együttműködésben, segítségadásban megnyilvánul, illetve néhány együttélési szabály betartásában. (köszönés, játékeszközök helyrerakása stb.) A normák kialakulása és alkalmazása a mindennapok része, áthatja magát a gyermeki életet.

Ebben a teljesítményközpontú, elanyagiasodott és individualizált világunkban fontosnak tartjuk a gyerekek erkölcsi fejlődésének elősegítését.

FELADATAINK

- a szülők jelenléte a beszoktatás, elfogadás kezdeti időszakában
- családi, elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése,
- a másság elfogadása,
- az együttélés szabályainak elsajátítása, alkalmazkodóképesség kialakítása,
- a lassabban fejlődő és a kiemelkedő képességű gyerekek sajátos igényeinek kielégítése,
- közös tevékenységekből fakadó élmények átélésének segítése,
- a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlesztése,
- az óvodapedagógusok példaértékű viselkedése,
- természeti és emberi környezet tiszteletének, szeretetének kialakítása.

8. AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS, NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés célja az anyanyelv szeretete, ismerete a kommunikációs kedv fenntartásával, továbbá az inger- és élmény gazdag környezet megteremtésével, az érzékelés észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, **alkotóképesség**, és a mozgás fejlődésének folyamatos biztosítása. **Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.**

Az óvodapedagógusok feladata az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel.

A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára építve tervezzük és szervezzük a mindennapi játékba integrált komplex tevékenységeket, melyben arra törekszünk, hogy a gyermekek sok érzékszervre ható és közvetlen tapasztalatszerzés útján jussanak új ismeretekhez.

Feladatunk a gyermekek spontán és szervezett formában szerzett ismereteinek bővítése, rendszerbe foglalása.

9. AZ ÓVODAI ÉLETÜNK TEVÉKENYSÉGFORMÁI

JÁTÉK

"A GYERMEK A LEGTÖKÉLETESEBB TEREMTMÉNY, MERT EGYEDÜL Ő TUDJA MEGALKOTNI SAJÁT EGYÉNISÉGÉT."
(MARIA MONTESSORI)

A játék a gyermek alapvető tevékenysége. Gyermkeink játékon keresztül ismerkednek a világgal, a bennünket körülvevő környezettel, a valósággal és annak tárgyaival, tulajdonságaival, jelenségeivel, az emberi kapcsolatokkal. Minden egészséges kisgyermek, amikor csak teheti játszik. A játék mindig spontán és önkéntes.

A gyermek játéka mindig az öröm keresése. Nem azért játszik, hogy valamit tanuljon, hogy tevékenykedjen vagy létrehozson, hanem az öröméért.

A játék során a gyermek a felnőtt tevékenységét sajátos módon, mint mintamodellt reprodukálja. Főként a felnőttek életét, munkáját, egyéb tevékenységét és kapcsolatait tükrözi – átalakított formában, mivel beépülnek a gyermek sajátos emlékképei, képzetei, érzelmei és ismeretei. A játék kísérletezés a gyermek számára: és a környező világ megismerése, új hatások kiváltása, tapasztalatszerzés.

Játék közben a vágyak dominálnak. A gyermek kellemes érzéseit felelevenítheti, és úgy rendezheti, alakíthatja, ahogy neki tetszik.

A gyermek miközben játszik „kiadja magából” a konfliktusait. Mikor a gyermek biztonságos környezetben játék útján megszabadul negatív érzelmeitől, szorongása mérséklődik, képes lesz könnyebben alkalmazkodni a társadalmi elvárásokhoz. Óvodánkban fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése, így a játék kiemelt jelentőségű, ez az óvoda napirendjében, időbeosztásában is megmutatkozik.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- a nyugodt légkör feltétele a magatartási formák, szabályok kialakítása,
- a játékhoz szükséges feltételek biztosítása (légkör, hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés, élmények),
- a gyermek környezetéből szerzett tapasztalatok feldolgozásának segítése a játékon keresztül,
- az óvodáskorban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermek egyéni sajátosságainak figyelembevételével,
- ötletadás, tapintatos játékírányítás, érdeklődés, tapintatos konfliktuskezelés,
- változatos játéklehetőség biztosítása,

VERSELÉS, MESÉLÉS, DRAMATIKUS JÁTÉKOK

A játék mellett a másik fontos nevelési eszköz a mese, vers, amely ősi forrása az anyanyelvi nevelésnek. Régi értékeket, hagyományokat, szokásokat, ismereteket közvetít a gyermeknek. Az anyanyelvi nevelés nem kezelhető elszigetelten, része az összes óvodai tevékenységnek. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a gyermek minden nap hallhassanak mesét, ahányszor igény vagy lehetőség van rá.

A napirendben is kiemelt helye van a **mesélésnek**. Óvodapedagógusaink feladata, hogy megfelelő hangulatot és nyugodt körülményeket teremtsenek a mindennapi meséléshez.

A mesén való részvétel a gyermek számára önkéntes. A mese számukra szorongásoldó örömforrás. A mese nevelő hatása a ráismerés, az előrelátás, a képalkotás és a belső képzetáramlás begyakorlása. Ez utóbbi megalapozza a későbbiek során az olvasást. A mindennapi mesék hatására megnő a gyermek bábozó, dramatizáló kedve. A bábozáson és a dramatizáláson keresztül tükröződnek irodalmi élményeik, kiegészítve hangulatukkal, kreativitásukkal, fantáziájukkal. Így fejlődik személyiségük.

Az elalvás előtti meséléshez csak olyan ismert meséket használunk, mely megnyugtatja a gyermeket.

A mese és a vers szorosan kapcsolódik az anyanyelvi -, a zenei neveléshez és a mozgásos játékokhoz. A vers ősi formában énekelt, mozgással kísért szöveg, így a gyermek számára játék. Mindkét műfaj az anyanyelv szavaival emberi kapcsolatokra tanít, segíti a világ megismerését. A vers játék a nyelvvel, az érdekesen, szépen hangzó beszéddel. A játéköröm kedvéért sok önkéntes ismételtetéssel tanulják meg ezeket. A saját vers és mese alkotása, annak mozgással vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. Mesét vagy verset a hét minden napján hallanak a gyerekek. Az óvodapedagógus többnyire szöveghűen, eszközök nélkül mesél, így teszi lehetővé az egyéni belső kép kialakítását, gazdagítva ezzel a gyerekek fantáziáját. Fontosnak tartjuk, hogy a hagyományos népi költészet mellett a gyerekek ismerkedjenek meg a mai gyermekirodalommal is.

A bábozás, dramatizálás során gazdagodnak a gyermek irodalmi élményei. Nő a gyermek beszédaktivitása, bővülnek társas kapcsolataik, a gyermek kifejezheti, átélheti, eljátszhatja saját érzéseit, ezáltal fejlődik személyisége. Dramatizálás során a gyerekek által kedvelt és ismert meséket, történeteket dolgozunk fel, melyet saját kezűleg készített díszlettel, jelmezekkel, bábokkal gazdagítunk.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- a vers és mese kiválasztásánál a gyerekek életkorának, a csoport összetételének figyelembe vétele,
- az aktuális témához való igazodás,
- a családok irodalmi élményeiről való tájékozódás,
- családias, biztonságos légkör megteremtése, hely és idő biztosítása,
- kötetlen szervezés és spontaneitás érvényesítése,
- a szükséges eszközök biztosítása /könyvek, bábok, szerep eljátszásához használható ruhadarabok/,
- az élménykifejezés lehetőségének biztosítása játékkal, rajzzal.

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

Az ábrázolás sokszínű, összetett folyamat. A gyermek az ábrázolási tevékenységek, technikák gyakorlása során mindig átéli az alkotás örömét, sikerélményhez jutást, amely újabb alkotásra ösztönzi őket.

Formálódik alkotóképzetük, ábrázolókézségük, önkifejezési módjuk.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az ábrázolás megszerettetésére, a vizuális látásmód fejlesztésére, naponta nyílik lehetőség.

A tevékenység célja, hogy a gyermek élmény- és fantáziavilágának szabad önkifejezése teret kapjon.

A gyermek tér-forma-szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása. Az ábrázolás – mint minden más nevelési terület – a gyermek aktivitására, kreativitására támaszkodik, amelyet játékos tevékenységeken keresztül kíván megvalósítani.

A csoportszobában folyamatosan rendelkezésre állnak az ábrázoláshoz szükséges eszközök, melyek a gyermek számára könnyen elérhető helyen vannak, szabadon használhatóak.

Az eszközkinálatot bővítjük, de a finommotoros mozgás, manuális képességek fejlesztésére mindig található a (rajzoláshoz, gyurmázáshoz, tépéshez, vágáshoz, hajtogatáshoz, ragasztáshoz) megfelelő

kellék. Kihasználjuk óvodánk udvari lehetőségeit, így a szabadban is lehetőség van az alkotásra. (Homokozás, „sarazás”, krétázás.)

A szabad ábrázolást gyakran komolyzenei darabok hallgatásával mélyítjük.

Természetes anyagok is rendelkezésre állnak a népi hagyományok témáinak megfelelő kézimunkázáshoz,

Használjuk a kirándulások során talált terméseket, ágakat, leveleket, kavicsokat,

A környezeti nevelés jegyében a szülők segítségével gyűjtött hulladékokból (dobozok, újságpapír, palackok) készítünk különböző alkotásokat.

A vizuális nevelés a kreativitás, az **alkotó képesség** megnyilvánulásának egyik fontos eszköze.

AZ ÁBRÁZOLÁS TERÜLETEI:

- rajzolás
- festés
- mintázás
- építés
- képalakítás
- konstruálás
- kézimunka
- a művészeti ágakkal való ismerkedés
- környezetalakítás

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- az ábrázolás megfelelő körülményeinek biztosítása (hely, idő, eszközök, higiénias feladatok),
- az óvodai ábrázolás eszközeinek megismertetése,
- a gyermek kez ügyességének, vizuális alkotókészségének, kreativitásának fejlesztése, egyéni fejlődésének figyelemmel kísérése,
- a gyermek vágyainak, törekvéseinek tiszteletben tartása,
- esztétikai igényük kialakítása a szépség és a természetesség iránt.

ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

„Zene nélkül nincs teljes ember”

(Kodály Zoltán)

A zene hatása az egész életet érinti, személyiségfejlesztő hatása felbecsülhetetlen.

Célunk, a művészeti nevelés megvalósításával, és a zenei élmények nyújtásával, a zenei érdeklődés felkeltése, ízlés formálása, kreativitás kibontakoztatása, a magyar zenei értékek megismertetése, megszerettetése. Az ének-zenei, énekes és táncos játékok gyakorlása, s a már kialakult hagyományok ápolása. A zene, mint esztétikum felfedezése, átélése, létrehozása szükségletként épül be a gyermek személyiségébe. A zenei nevelés elsősorban az érzelmekre hat, éppen ezért fontos, hogy örömforráslegyen.

Az óvodai ének-zenei nevelés alapja az élményhez való juttatás.

Különóránk keretében hagyományörző játékokkal, táncsal, különböző hangszerekkel ismerkedhetnek meg a gyerekek.

Óvodánkban a zenei nevelés törzsanyaga a népi mondókák, énekes játékok, népdalok és néhány műdal.

Ezekhez a dalokhoz, mondókákhoz természetes módon kapcsolódik a zenei képességfejlesztés, úgy, mint a

- zenei ritmusérzék
- zenei hallás
- zenei emlékező és reprodukáló képesség

- belső hallás, zenei formaérzék fejlesztése.

Az óvodapedagógus és a gyermekek közösen is készítenek hangszereket, természetes anyagokból, melyek elérhetőek a gyermek számára.

A nap folyamán bármikor lehetőség nyílik énekes, mondókás játékokra a csoportszobában, az udvaron, illetve közös kirándulások során. A dalos játékok, az együttlétek fejlesztik a gyermek szociális érzékenységét, tűrőképességét, alkalmazkodó képességét, figyelmét.

A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

A gyermektánc a felfogásunkban a néptánc figurákkal való szabad mozgás örömét jelenti, oly módon, hogy minden táncos alkalom az együttes mozgás örömét adja a gyermekek számára.

Az óvodai táncok elsősorban az ugrások megismertetése jelenti, mert ezek egyszerű motívumokat tartalmaznak. Fontos a tánclépések minta szerű bemutatása.

HAGYOMÁNYAINK ÓVODÁNKBAN:

- a reggel beérkező gyerekeket kellemes muzsikával várjuk,
- nagy hangsúlyt fektetünk a komolyzene megismerésére is,
- mindennapjainkba beépítettük, hogy a gyermek szabadon mozoghassanak különböző kultúrákból származó zenére,
- karácsonykor énekes, hangszeres koncertet mutatunk be a gyerekeknek.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- a téma választása a gyerekek hangulatát, aktivitását, közreműködési kedvét (évszakokat, ünnepeket, az óvodában kialakult hagyományokat) figyelembe véve,
- a kisgyermek spontán ének-zenei kezdeményezésének is tiszteletben tartása, kibontakoztatása,
- megfelelő minta nyújtása (spontán éneklés, hangszeres játék a különböző tevékenységek közben),
- hangszerek biztosítása a nap folyamán,
- a zenehallgatás anyagának megválasztásánál más népek zenéjének figyelembe vétele
- a gyermek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének fejlesztése, a tiszta éneklésre való törekvés.

A KÖRNYEZŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

Az óvodai környezeti nevelés alapozó jellegű, az óvodai élet minden területével összefügg. Meghatározó szerepet játszik a megfelelő színvonalú környezeti kultúra és gondolkodás kialakításában. Célunk, olyan szokások, viselkedési formák kialakítása, amelyek segítenek a környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában. A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermek pozitív érzelmi viszonyt alakít ki a természeti- emberi-tárgyi világ értékei iránt. Ez a gyakorlatban az élőlények szeretetét, az értékek megőrzését, megbecsülését jelenti. Mindeközben a gyermek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakítása is megtörténik.

A környezet megismerésére nevelés során szerzett tapasztalatok, ismeretek matematikai jelentéssel is bírnak. Az élő és élettelen világ megismerő folyamatában fedezhetjük föl azok formai és mennyiségi sajátosságait.

A tapasztalatok feldolgozása során fejlődik megfigyelőképességük, képzeletük, gondolkodásuk, emlékezetük, önálló véleményalkotásuk, döntési képességük. A matematikai nevelés szinte észrevétlenül, a többi nevelési területtel egymásra épülve valósul meg, a gyermek észlelésére, érzékelésére és megismerési vágyára alapozva.

Feladatunk, hogy elősegítsük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható

fejlődés érdekében hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartásformálás megalapozására, alakítására.

AZ ÓVODÁNK SZELLEMISSÉGÉBEN A KÖRNYEZETI NEVELÉS ALAPJÁN MŰKÖDIK.

- A helyi pedagógiai programunk a környezeti nevelést kiemelten „kezeli”, erre építve a fejlődést elősegítő tevékenységeket tartalmaz a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséggel.
- A nevelési célok és feladatok megfogalmazásában a természet- és környezetvédelmi feladatokat kiemelten kezeljük a helyi adottságok alapján (pl. fák védelme, faápolás, faültetés, madárvédelem, hulladék kezelése és felhasználása, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, a lakóhely-megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme stb.).
- Az óvodai nevelőmunkánk tervezésében és a megvalósítás gyakorlatában megtalálhatók a környezeti nevelés elvei, tartalmi jellemzői.
- A nevelőmunka hatékonysága érdekében a nevelési eljárások során a mit, mivel, mikor, hogyan és kivel kérdésekre épített fejlődést elősegítő tevékenységek kerülnek megvalósításra (pl. az igényeknek megfelelően megvalósul a képességek fejlesztése, eszközhasználat megtanulása, ismeretszerzés és alkalmazás modern módszereinek használata, kirándulások stb.)
- A gyerekek nevelése az egyéni fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján a cselekvő, felfedező tevékenységszervezés módszerével zajlik.
- Az óvodapedagógus alkalmazott módszerei segítik a tanulási környezet megteremtését, a tanulás tanulásának megvalósítását (játék, szenzitív módszerek, életközösségek terepi tapasztaltatása, felfedezés, élménypedagógia, projekt módszer alkalmazása, kooperatív tanulás, erdei óvoda stb.)
- Az óvodában a gyermekek életkorának megfelelő hagyományok ápolása, gazdagítása a szülők bevonásával, a családdal való közvetlen kapcsolatban zajlik.
- Óvodánk kapcsolódik a települési, a tágabb környezeti színterek zöld jeles napi hagyományaihoz. (természet-ünnepek, egészségi jeles napok, madar-fák napja, a víz világnapja).
- Az óvodánk dolgozói szem előtt tartják a fenntarthatóság tartalmi jellemzőit és ez a mindennapi munkájukban is megnyilvánul. Az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, megalapozására. (Kapcsold le a villanyt! Zárd el a csapot! ne folyasd a vizet feleslegesen!)
- Az óvodaépületünk helyiségeinek berendezése tükrözi a környezetbarát szemléletmódot, Az óvoda berendezését az egyszerűség, a takarékoság a praktikuság jellemzi, helyi sajátosságok figyelembevételével a természetes anyagok felhasználása érvényesül.
- A gyerekek által használt eszközöket vásárlásánál is prioritás a környezetbarát eszközök, játékok beszerzése.
- Minden csoportszobának egyéni hangulata, arculata van, sok-sok növényrel, a természetsarokban a természet által adott „kincsekkel”. A gyermekek a munka tevékenységen belül növényápolási, állatgondozási feladatokat látnak el, az egészségügyi előírásoknak megfelelő és megengedett mértékben.
- Az óvodánk udvara mentes az allergiát, a mérgezést és sérülést okozó növényektől.
- Az óvodakertben a helyi lehetőségek figyelembevételével valósul meg a zöldséges- és virágoskert, a gyógy-és fűszernövény rész, a sziklakert, a kerti tó stb.
- A gyermekek kertgondozáshoz kerti szerszámokat használnak.
- Az udvari játékok környezetbarát anyagból készülnek, és megfelelő helyet, teret adnak a gyermekek játékának. Udvari árnyékolók és ivókút illetve a folyamatos vízvívási lehetőség

biztosított. A szabadban történő egészséges mozgáshoz, játékhöz megfelelő hely és idő áll rendelkezésre minden nap a gyermekek számára.

- Az energiatakarékosság szem előtt tartása érvényesül a villany-, a vízhasználat és a fűtés terén. Az épületen belül energiatakarékos izzók vannak a folyosókon, termekben a világítás megfelel az egészségügyi előírásoknak. A fűtési rendszer környezetbarát. WC öblítők, hideg-meleg kevert csapvíz rendelkezésre áll.
- A levegő illatosítására gyógynövények használjuk. (nem használunk hajtógázos légillatosítókat).
- A szelektív hulladékgyűjtés biztosított az óvoda egész épületében (pl. papír, műanyag stb.), kivéve a veszélyes hulladékokat (pl. elem, olajos palack stb.).
- A „hulladék nem szemét” elv hasznosítása az újrafelhasználás érdekében (ajándékkészítés, játékkészítés stb.) megvalósul.
- Az óvoda működése során rongtolt (használt) papírok külön tárolóba kerülnek, a papír beszerzésekor az újra papír vásárlására törekszünk.

A KÜLSŐ VILÁG MENNYISÉGI ÉS FORMAI ÖSSZEFÜGGÉSEINEK TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér-és síkbeli szemléletének alakítása valósul meg.

Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkozik a kisgyermek, így szinte természetes módon ismerkedik meg velük. A matematikai kifejezések először passzív szókinccsé válnak, később azonban egy részük beépül beszédükbe.

CÉLUNK:

- A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása.
- A matematikai érdeklődés felkeltése.
- A logikus gondolkodás megalapozása.

A KÜLSŐ VILÁG MENNYISÉGI ÉS FORMAI ÖSSZEFÜGGÉSEINEK TEVÉKENY MEGISMERTETÉSÉBŐL ADÓDÓ

ÓVODAPEDAGÓGUSI FELADATOK:

- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása.
- Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása.
- Matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása
- A matematika iránti érdeklődés felkeltése.
- Érdekes, a gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtése.
- A gondolatok, a probléma megfogalmazás, a pontos, egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése.
- Matematikai tartalmú játék kezdeményezése során a gyermekek egyéni fejlettségének, képességeinek figyelembevétele.
- A gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása.
- Szükség esetén rávezető kérdésekkel segítés.
- A gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása: egyéni, páros, mikorcsoportos szervezéssel.
- Mozgásos feladatnál a testrészek megnevezése, a velük végzett cselekvés elmondása.
- A matematikai osztályozás, halmazokkal végzett feladatoknál a matematikai ítéletek megnevezése.
- A térbeli viszonyok, az irányok és helyzetek pontos megnevezése.

MATEMATIKAI KÉPESSÉGEK KIALAKÍTÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK:

A számfogalom előkészítése, megalapozása

- Mennyiségek összemérése hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, bőrség, tömeg, űrtartalom szerint.
- Halmazok összemérése, elemek párosítása. A válogatások során nyíljon mód a párosításra, számlálásra, a több, a kevesebb, ugyanannyi érzékeltetésére, gyakorlására.
- Fedezzék fel a rész-egész viszonyát a válogatások, mennyiségek bontása során.
- Játékos szituációkban számoljanak, bontsanak, mennyiségfogalmuk egyéni fejlettségétől függően a 6-10-ig számkörben mozogjon.
- Sorba rendezett elemek helye a sorban, sorszámok megértése.
- Mérések különböző egységekkel, hosszúság, terület, tömeg, űrtartalom.

Tapasztalatszerzés a geometria körében

- Szerezzenek tapasztalatokat gömbölyű és szögletes formákról, érzékeljék ezt testükön, tárgyakon.
- Építsenek szabadon és másolással különféle elemekből.
- Alkossanak síkban is szabadon, szerezzenek tapasztalatokat síkmértani formákról, fedezzék fel a rész-egész viszonyát.
- Használják a logikai játékot, építsenek vele, fedjenek le felületeket.

Tájékozódás a térben és a síkban

- Irányok azonosítása, megkülönböztetése.
- Játékok során figyeljék meg ezeket tükörben, fedezzék fel a tükörkép, szimmetria érdekességét, játszanak sokat a tükörrel.
- Próbáljanak meg tájékozódni a labirintusokban is.
- Fedezzék fel, hogy a sorozatok olyan rendszerek, amelyek életükben is felfedezhetőek. Hozzanak létre változatos sorozatokat játékokban színekkel, hangokkal, mozgással, formákkal.

MOZGÁS

A mozgás nyugodt, biztonságos környezetben a gyermek legalapvetőbb, természetes tevékenységformája. A mozgás nem kötelező, hanem örömmel végzett tevékenység, játék, mely megfelelő pedagógiai tudatossággal és rendszerességgel párosulva beépül a gyermek életébe, személyiségébe s általános és alapvető igénnyé válik felnőtt korára. Éppen ezért fontos, hogy ez a tevékenység az óvodában nem szűkülhet le a testnevelés foglalkozásokra, illetve a mindennapos testnevelés idejére.. Udvari játékok alkalmával, kirándulásokon, sétákon, a tél nyújtotta öröme (szánkózás, csúszkálás) kihasználásával is megvalósulhat.

A mozgás fejlődése kihat az agyi funkciók és az értelmi fejlődés alakulására is. Mozgás közben kialakul a testséma, fejlődik az állóképesség, a figyelemkoncentráció, a szocializációs képesség, a nyelvi kifejezőmód, a szabálytudat.

A FEJLESZTÉS TARTALMA:

- Nagymozgások fejlesztése
- Egyensúlyérzék fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése
- Szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztés
- Testséma fejlesztése
- Testrészek ismerete, testzónák alakítása
- Térpercepció

A MOZGÁS SZÍNTEREI:

- Testnevelés foglalkozások
- Mindennapos testnevelések
- A nap folyamán spontán mozgásformák
- Szabadban való mozgás

A tanulási folyamat szempontjából a mozgás közben folyamatosan fejlődnek a perceptuális funkciók. Ez a gyermek feladatmegoldó képességére is hatással van. A különböző mozgások végrehajtása során fejlődnek a:

- vizuális
- auditív
- kinezetikus
- taktilis
- egyensúlyi észlelési csatornák.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- a természetes mozgás fenntartása, megszerettetése,
- minél gazdagabb mozgásformák megismertetése,
- a gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlesztése, a vázizomzat erősítése, az erő-állóképesség- gyorsaság tudatos fejlesztése,
- a helyes testtartás kialakítása, motoros, finommotorikus és koordinációs képességek fejlesztése,
- szabad mozgás biztosítása, lehetőleg friss levegőn,
- a tornaszerek helyes tárolása, előkészítése,
- tornaszerek folyamatos javítása,
- megfelelő hely és idő biztosítása.

8. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉG

Az óvodai munka az életre való felkészülés lehetőségét biztosítja, önként és szívesen, örömmel végzett, hasznos időtöltés. Bármilyen élethelyzetben, tevékenységben, akár játékidőben is adódik lehetőség a munkavégzésre. A munka végzése alapvető ismereteket és készségeket kíván. A folyamatos visszajelzés motiváló erő, ösztönző hatású a gyermek számára. A játék és a munka összefonódása minden tevékenységet átsző, azokat gazdagítja és a nevelés hatásait fokozza. A közösen végzett munka segíti a szocializálódást, természetesen a munkamegosztásban az egyéni képességekhez és az életkorhoz igazodva.

A gyermeki munka is az utánnási vágyából fakad. Mozgatója a gyermek aktivitási vágya és a felnőtt megerősítő, dicsérő értékelése. Valódi eszközökkel dolgoznak. A munka során lehetővé válik a kitartás, felelősségérzet, kötelességteljesítés gyakorlása, az önértékelés. Az óvodapedagógussal kialakult pozitív érzelmi kapcsolat, jótékonyan ösztönzi a gyermeki munkát.

Az önállóság lehetővé teszi az egészségügyi szokások kialakítását. A gondozás folyamata is több lehetőséget ad a nevelésre, az ismeretek bővítésére. A személyi tisztaságra törekvésben az egészségvédelem és esztétikai szempontokon túl, igyekszünk azt is elérni, hogy a gyermek érezze a tisztaság nyújtotta kellemes állapotot.

A munka jellegű tevékenységek a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának fontos pedagógiai eszköze, a gyermekek saját és mások elismerésére nevelésének egyik formája.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- az önálló munkavégzés lehetőségének biztosítása,
- a gyermek életkorához, képességeihez mért feladat és eszköz kiválasztása,
- a munkavégzés rendszeres, folyamatos tevékenységként való biztosítása,
- a családi és az óvodai gondozási szokások összehangolása,
- igény szerinti segítségnyújtás, személyes példaadás,
- balesetvédelmi és higiéniai szabályok betartatása.

A munkafajták helyszínei:	A munkafajták lehetőségei
Épületen belül:	pl. terítés, rendrakás az étkezőben, játékok helyrerakása a csoportszobában, csoportszoba díszítése, sepregetés, teremrendezés: szükség esetén székek, asztalok, szőnyegek átrendezésében való segítségnyújtás ágynemű összehajtogatása délutáni pihenő után rendrakás a mosdóban, törölközők, poharak helyre tétele rendrakás az öltözőben, cipők helyre tétele, ruhák fogasra akasztása
Épületen kívül:	pl. virágöntözés, ültetés, sepregetés, száraz falevelek összehordása, szabadtéri játékeszközök helyére hordása, lenyírt fű összeszedésében való segítés.

9.A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Fontos feladatunknak tekintjük a gyermek tudás és tanulás iránti vágyának felébresztését, a tanulástámogató környezet megteremtését. A tanulás a gyermek természetes kíváncsiságából és érdeklődéséből adódóan folyamatos, spontán, és az óvodapedagógus által irányított tudostevékenység. Hatékonyságát növeli, ha minél többféle tevékenységet, élményt, felfedezést, cselekvésre készítő eszközöket, helyzeteket biztosítunk. Lehetőséget nyújtunk a megfigyelés, a tapasztalatszerzés és a gyakorlatiprobléma- és feladatmegoldás formáira. A tanulás folyamatában figyelembe vesszük a gyermek személyiségéből és életkorából adódó különbséget, és ennek megfelelően fejlesztjük őket! Differenciált feladatadással, a nehezebben, lassabban fejlődő gyermekek is igyekezünk sikerélményt nyújtani, gondot fordítunk a tehetséggondozásra, és kreativitásuk fejlesztésére is. Az egyéni értékek felszínre juttatása és egyedi értékelése fontos számunkra.

Az óvodai nevelési gyakorlatunkban a tanulás folyamatos, melynek színtere a komplex játékos tevékenység.

- Nevelési programunk felfogása szerint az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek a fejlesztése.
- Óvodapedagógusaink a tanulást támogató környezet megteremtése során építenek a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- Helyi nevelési programunk felfogásmódja, hogy a tanulást folyamatosan utánzásos, spontán és részben irányított ismeretszerzéseként értelmezi. Ez az egész nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, séták alkalmával, az óvodapedagógusok által kezdeményezett játékos komplex tevékenységekben valósul meg.
- A tanulás feltétele a gyermek cselekvő részvétele, aktivitása, közvetlen tapasztalatszerzése az egyes tevékenységekben.
- A tanulás lehetséges formái programunkban játékba ágyazott komplex tevékenységekben **valósulnak meg, oly módon, hogy a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozásokat tervezünk és szervezünk.**

MÓDJAI

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a **játékos**, cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati problémamegoldás

Az óvodapedagógusok a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segítik a gyermekek személyiségének teljes kibontakozását!

Az óvodapedagógusok a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segítik a gyermekek személyiségének teljes kibontakozását!

10.A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

- a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevézés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzésidőtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődőgyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD SZOKÁSAINAK ALAKULÁSA

- Önállóan használja a WC-t,
- vigyáz a mosdó rendjére,
- önállóan mos kezét, használja a körömféket,
- önállóan mos fogat, a fogápoló szereket tisztán tartja,
- szükség szerint használ zsebkendőt,
- ügyel az étkező asztal esztétikus rendjére,
- helyesen használja az evőeszközöket,
- szokásává vált a rendszeres, gondos tisztálkodás,
- helyesen és megfelelő sorrendben öltözködik,
- észreveszi a földön heverő, nem oda való dolgokat, felveszi, eltakarítja.

AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

- A gyerekek szívesen járnak óvodába.
- A közösségben bátran vállalnak feladatot, siker orientáltak.
- A tevékenységekben képesek felnőttekkel és társaikkal kapcsolatot teremteni, együttműködni, segítséget nyújtani, a vállalt feladatot befejezik.
- Mások érzelmeit felismerik, saját érzelmeiket kontrollálni tudják.

- A gyerekek között kevés a konfliktus. Konfliktus helyzetben nem az agresszív megoldásra törekednek, figyelmesen meghallgatják mások beszédét.
- Egymás igényeit, a máságot képesek tolerálni, érdeklődnek társaik iránt.
- Konfliktus helyzetekben képesek együttműködve mindkét fél számára elfogadható megoldást találni önállóan is.
- A közösségi élet szokásai természetessé válnak számukra
- Ragaszkodik a csoporttársaikhoz, a csoportban dolgozó felnőttekhez
- Igényli a csoportban kialakult szokásrendszer alkalmazását
- Megosztja a tárgyakon
- Segíti társait a tevékenységekben
- Türelmesen meghallgatja a társait és a felnőtteket
- A csoportba érkezőket szeretettel és illedelmesen fogadja
- Kommunikációjában használja az udvariassági kifejezéseket
- Érdeklődik társai iránt, együtt érez velük
- Konfliktusaiban kompromisszumra hajlandó
- Észreveszi mit, hogyan és kinek segíthet, ki a magányos
- Megvigasztalja a sírót, segíti a gyengébbet.

MOZGÁSFEJLŐDÉSÉNEK ALAKULÁSA

- Képes babzsákkal vízszintes padon egyensúlyozva végigmenni,
- tud hosszabb távon egyenletes iramban futni,
- versenyjátékokban betartja a szabályokat,
- tud ütemtartással járni,
- tud helyben és pár lépéssel labdát vezetni,
- tud egykezes felsődobással célba dobni,
- tud guruló átfordulást előre végezni,
- kitartó a mozgásos játékokban,
- tud mozgásos játékokat játszani, szervezni, szabályt folyamatosan betartani (8-10),
- tud térben tájékozódni, ismeri az irányokat.

VERSELÉS, MESÉLÉS, DRAMATIKUS JÁTÉKOK

- Szívesen mesél, báboz, dramatizál,
- gondosan bánik a könyvekkel,
- néhány mesét, mondókát, verset képes emlékezetből felidézni,
- folyamatosan, összefüggő mondatokban fejezi ki magát,
- használja az udvariassági kifejezéseket,
- beszéde tagolt, hangsúlya, hanglejtése a magyar nyelv szokásainak megfelelő,
- várja, igényli a mesehallgatást,
- tud történeteket kitalálni, elmondani, megjeleníteni,
- gondolatait érthetően, érzelmei kifejezésével elmondja,
- minden magán- és mássalhangzót tisztán ejt.

ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

- Élvezettel hallgatja a zenét, az éneklést,
- tud mozgást, dallamot rögtönözni,
- tud néhány dalt tisztán, helyes szövegkijéttéssel egyedül is énekelni,
- tud dallam vagy ritmusmotívumokat egyénileg is visszaénekelni, visszatapsolni,
- tud társaival térformákat alakítani,
- a különböző mozgásokat és táncmozdulatokat társaival együtt, egyöntetűen, esztétikusan végzi,
- élvezettel játszik dalos játékot társaival,

- felismeri a halk-hangost, tud így énekelni, beszélni,
- megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a ritmustól, mozgással, járással, tapssal ki tudja emelni,
- énekét ütőhangszerrel tudja kíséni.

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

- Örömmel, saját kezdeményezésére ábrázol,
- képalkotásban kifejezi gondolatait, élményeit,
- elképzelés után szereplőkkel hangulatot is kifejezve, jellegzetes színekkel, formákkal, mozgással ábrázol,
- tud egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani,
- önállóan és csoportosan is készít játékot, kelléket, ajándékot,
- téralakításban, építésben másokkal együttműködni,
- ábrázolása változatos színhasználatot és tagoltságot mutat,
- emlékezet utáni munkáiban részleteket is ábrázol,
- díszítő, tervező feladatot változatos színekkel, rajzolással, festéssel, agyagba karcolással stb. megold,
- tud különféle technikával képet alkotni, ki tudja választani a számára legmegfelelőbb anyagot.

A KÖRNYEZŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

- * A gyermekek tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét
- * Tudják születési helyüket és idejüket
- * Különbséget tudnak tenni az évszakok között, felismerik a napszakokat
- * A gyermekek ismerik a szűkebb környezetük értékeit, műalkotásokat
- * Ismernek több a háziállatot, vadállatot, madarat, bogarat
- * Ismernek néhány környezetükben előforduló növényt és azok gondozását
- * Ismerik a közlekedési eszközöket. Gyakorlatot szereztek az elemi közlekedési szabályok betartásában
- * Ismerik a környezet megóvásának legfontosabb szabályait (pl. elzárják a vízcsapot, hogy feleslegesen ne folyjék a víz, ismerik a szelektív hulladékgyűjtés szabályait, ismerik, hogy szemétből is lehet valamit készíteni stb..)
- * Tudnak legalább 10-ig számolni, össze tudják a tárgyakat hasonlítani mennyiség, nagyság, szín és forma szerint
- * Képesek halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni
- * Helyesen értelmezik és használják az összehasonlítás megítélésének fogalmát: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb....
- * Helyesen használják a névutókat.
- * Felismerik a sorba rendezés logikáját, azt képesek jól folytatni, legalább 3 elemszámmal.
- * Az alapvető síkformákat felismerik, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög.
- * Képesek részekből az egészet kirakni.
- * Ismerik az alapvető mértani testeket, azokat képesek felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).
- * Tapasztalatuk van a tükörképről, szimmetriáról.
- * Azonosságokat, különbségeket képesek felismerni és megfogalmazni.
- * Ismerik a jobbra-balra irányokat értik a helyeket kifejező névutókat (pl. alá, fölé, mellé, közé stb..)

JÁTÉK FEJLŐDÉSÉNEK JELLEMZŐI

SZEREPJÁTÉK:

- Játék helyzetben újraalkotja a felnőttek tevékenységét,

- társaival a játék során cselekvéseit összehangolja,
- az önmaga által készített eszközöket használja fel,
- a társai elgondolásait megérti, elfogadja,
- le tud mondani egy kedves játékszerről,
- képes szerepvállalásra és a szerepek elosztására,
- képes megszervezni egy játéktevékenységet,
- kitartó egy témában, akár napokon át is.

KONSTRUÁLÓ, ÉPÍTŐ JÁTÉK:

- Változatos és tudatosan szerkesztett építményeket épít,
- felhasználja azokat további játékaiban,
- társaival összehangoltan konstruál,
- egyedül, elmélyülten szerkeszt.

SZABÁLY JÁTÉK:

- Bonyolultabb, összetettebb szabályokat is megért, elfogad,
- maga is szervez játékot, alkot szabályokat,
- szereti a versengést, a győzelem reménye sarkallja,
- a bizonyítási kényszer lelkesíti.

MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

- A saját igényük kielégítésével kapcsolatos és a játékukhoz kapcsolódó munkajellegű tevékenységeket természetesen végzik.
- Örömmel vállalkoznak alkalmi megbízatások teljesítésére.
- Felelősséggel vesznek részt a növények, állatok gondozásában.
- A gyerekek örömmel, önállóan, igényesen tevékenykednek.
- Szívesen segítenek a felnőtteknek
- Egyedül, önállóan, segítség nélkül végzi a rábízott munkát,
- meglátja, hogy mit és hogyan segíthet,
- személyes dolgait esztétikusan, összehajtva helyezi el,
- szívesen dolgozik másokért, a csoportért,
- tudja, felméri mi az a munka amit elbír, ismeri és betartja a fiúk és a lányok kötelességeit,
- segíti a kisebbeket, az arra rászorulókat, észre veszi mit segíthet,
- ügyel önmaga és környezete tisztaságára, rendjére, rendet tart.

TANULÁS – ÉRTELMI FEJLETTSÉG

- Összetett feladatot megért, kitartóan végez, pontosságra törekszik,
- figyelme szándékos és tartós,
- él benne az iskola utáni vágy,
- örömmel tanul, szeret többet tudni, kíváncsi, kérdez,
- a probléma elgondolkoztatja, meg akarja oldani,
- munkáját reálisan értékeli,
- munkatempója, feladattartása életkorának megfelelő,
- ha a helyzet megkívánja kivárja míg rá kerül a sor.

BÁTRAN ISKOLÁBA LÉPHET AZ A GYERMEK, AKI

- érdeklődő, kíváncsi,
- akar figyelni és tanulni,
- képes bizonyos ideig elmélyülten foglalkozni az önmaga által választott vagy a felnőttek által ajánlott dolgokkal;

- önállóan leleményesen oldja meg a helyzeteket;
- ha figyelmesen hallgatja a mesét,
- ha képes a felnőttekkel és társaival nyíltan, szorongásmentesen beszélni;
- ha tud kompromisszumokat kötni;
- a társak és felnőttek törekvéseit megérti;
- jól utánoz;
- szeretne megfelelni önmaga és környezete igényeinek.

12. HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK

- Születésnapok: A gyerekekkel közösen megemlékezünk a születésnapokról, ajándékot készítünk az ünnepeltnek, nagy titokban.
- Állatok világnapja: Ellátogatunk az Állatkertbe, így próbáljuk közvetlenül is az állatok szeretetére nevelni a gyerekeket.
- Halloween: Jelmezekbe bújva (boszorkány, szellem, stb.) énekelünk, majd táncmulatságot rendezünk.
- Adventi készülődés: A szülőkkel közösen készülődünk az ünnepre. Barkácsolunk, énekelünk, teázunk, gyertyát gyújtunk.
- Mikulás: Óvodánkba ellátogat a Mikulás, hogy megajándékozza a gyerekeket. A várakozás idejében versekkel, dalokkal készülünk a Mikulás érkezésére.
- Karácsony: Megelőzi a készülődés, versek, énekek tanulása. Ajándékot készítünk a szülőknek. A feldíszített karácsonyfánál gyertyát gyújtunk, énekelünk.
- Farsang: A néphagyományokhoz híven ezen a napon elűzzük a telet. Jelmezekbe bújunk, ügyességi játékokat szervezünk, fánkot eszünk.
- Március 15: A gyermek életkorának megfelelően emlékezünk nemzeti ünnepünkre.
- Húsvét: A lányok piros tojással kedveskednek az őket meglocsoló fiúknak. A nyuszi kertben rejtett ajándékait együtt keresgéljük, közben énekelünk, mondókázunk.
- Anyák napja: Kis műsorral és apró saját készítésű ajándékkal készülünk az édesanyák köszöntésére.
- Madarak és fák napja: Kirándulunk a természetbe, ahol megfigyelhetjük az élővilágot, a természet szeretetére, óvására összpontosítva.
- Gyereknapi: Ez a gyerekek meglepetés-napja. Apró ajándékokkal, a szokottól eltérő, vidám, kötetlen játékokkal kedveskedünk.
- Évzáró: Előadással készülünk, ahol megmutatjuk a szülőknek vidám énekeinket, verseinket, játékaikat. Ezen a napon búcsúztatjuk el iskolába menő gyerekeinket is.
- Nyári kerti parti: Kötetlen uzsonnázás az óvoda kertjében, gyerekeknek, felnőtteknek. Az óvoda és a család kapcsolatának szorosabbá fűzése.

Kirándulások:

- látogatás a - Fővárosi Állat-és Növénykertbe, Természettudományi Múzeumba
- koncertekre
- könyvtárba

Vendégművészek meghívása (bábszínház, zeneművészek)

13. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

NAPIREND JAVASLAT AZ ÓVODAI PROGRAMHOZ:

Nyitástól – ebédig (5-35 perces csoportos foglalkozások szervezése)	Szabad játék Folyamatos reggeli (Előtte és utána testápolási teendők) Játékba integrált tanulás benne, az óvodapedagógus által kezdeményezett cselekvő, felfedező, komplex játékos tevékenységek - beszélgetés - verselés, mesélés, dramatikus játék (drámajáték), bábjáték - rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - ének, zene, énekes játék, gyermektánc - a külső világ tevékeny megismerése, benne matematikai tartalmú tapasztalatszerzés Szabad játék és játékos mozgás a csoportszobában/ szabadban Mindennapos szervezett mozgásos játék- benne láb- és testtartást javító torna
Ebéd (kb. 12-kor)	Testápolási teendők Ebéd Testápolási teendők
Ebéd-től – Uzsonnáig (kb.12:30-14:30)	Mese Pihenés, folyamatos felkelés
Uzsonna (kb.14:30-tól)	Testápolási teendők Uzsonna Testápolási teendők
Uzsonnától- Az óvoda zárásáig (kb.15:00-től)	Szabad játék Mozgásos játékok a csoportszobában és a szabadban Választható párhuzamos tehetséggondozó gazdagító tevékenységek

Cselekvő, felfedező kezdeményezett, komplex játékos tevékenységek (Játékba integrált tanulás)

- * A tevékenységeket nem választjuk szét foglalkozási ágakra, hanem valljuk, hogy „minden – mindennel” összefügg.
- * Az egyes művészeti területek szorosan összekapcsolódnak, témájukat az évszakok és az ünnepek határozzák meg.
- * A szervezett tanulás munkaformái: frontális, mikro-csoportos, egyéni
- * A nap folyamán a szabad játék biztosítása mellett, **5-35 perces csoportos foglalkozások szervezése:** 3-4 évesek napi szervezett tanulási időkerete:30 perc, 4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete:40 perc, 5-6-7 évesek napi szervezett tanulási időkerete:60 perc

HETI REND JAVASLAT AZ ÓVODAI PROGRAM NEVELÉSI GYAKORLATÁHOZ

A hét 5 napjából: 4 nap játékba integrált tevékenységek komplex módszerrel
 1 nap „kiemelt mozgásos” nap

14.A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Óvodánk óvodapedagógusai közreműködnek a gyermekek veszélyeztetettségének felmérésében, megelőzésében és megszüntetésében. Ennek során, amennyiben a veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, segítséget kérünk, együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel, hatóságokkal.

- A nevelési év kezdetekor írásban tájékoztatjuk a szülőket a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, elérhetőségének helyéről, idejéről.
- Ha a gyermek a *Közoktatási Törvény 24. § (3) bekezdése alapján vesz részt óvodai nevelésben és egy nevelési évben igazolatlanul tíz napnál többet mulaszt az óvoda vezetője a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban értesíti a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot és az általános szabálysértési hatóságként eljáró járási hivatalt. Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat az óvoda bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a gyermeket veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével, a gyermek óvodába járásával, továbbá a gyermek érdekeit szolgáló feladatokat.

*Kt. 24. § (3) A gyermek - ha e törvény másképp nem rendelkezik - abban az évben, amelyben az ötödik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától napi négy órát köteles óvodai nevelésben részt venni.

15.A GYERMEKBALESETEK MEGELŐZÉSE

Az év megkezdésekor, illetve szükség szerinti gyakorisággal (pl. kirándulás előtt) az életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően ismertetjük a gyermekekkel az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó szabályokat, a tilos és elvárható magatartási formákat. Felhívjuk a figyelmüket a veszélyforrásokra. Az ismertetés tartalmát dokumentáljuk.

Az óvoda házirendjében meghatározzuk a felnőttek számára azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a gyermekek óvodában tartózkodása során szem előtt kell tartaniuk.

Az óvoda SZMSZ-ben meghatározzuk azokat a feladatokat, amelyeket a vezetőnek, az óvodapedagógusoknak illetve az alkalmazottnak a gyermekbalesetek megelőzésében illetve baleset esetén el kell végezniük.

16.AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

ÓVODA — CSALÁD

Az óvoda, a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek harmonikus személyiségfejlődését. Alapelvünk, hogy a szülővel korrekt partneri együttműködést valósítsunk meg.

Óvodánkban a szülők jogainak érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében, szülői szervezetet (közösséget) hoznak létre. A szülői munkaközösség az óvodai közösség szerves része. Munkájukat az óvodavezető és a csoportos óvodapedagógusok segítségével munkaterv alapján végzik. Nevelési év elején a szülők 3 főt választanak maguk közül, akik egy főt választanak a szülői szervezet elnökévé.

A KAPCSOLATTARTÁS FORMÁI:

- Családlátogatás: a szülővel való egyeztetés alapján történik.
- Napi kapcsolattartás a szülővel: A gyermekekkel történt napi lényeges eseményekről minden nap lehetőségük van a szülőknek a tájékozódásra, melynek formáját a házirend szabályozza.

- Szülői értekezletek, fórumok: A nevelési év folyamán több alkalommal van lehetőség arra, hogy a szülők az őket érintő pedagógiai kérdésekről tájékozódjanak. (Pedagógiai, pszichológiai, mentálhigiénés kérdések stb.)
- A szülőkkel való kapcsolattartás hagyományos formái óvodánkban:
OVI-NAP – óvodai nyílt nap az óvodai beíratások előtt, lehetőség nyílik arra, hogy az érdeklődő szülők bepillantást nyerjenek óvodánk változatos és tevékenységekben gazdag életébe.
Családi Sportnap.
Játszóházak
- Fogadó óra: A szülők igényeik figyelembe vételével szervezzük. Az év folyamán, előzetes időpont-egyeztetéssel a szülők rendelkezésére állnak az óvodapedagógusok és az óvodavezető.
- **A szülő jogszabály szerinti tájékoztatása gyermeke fejlődéséről**

ÓVODA – BÖLCSŐDE

- Látogatások, tapasztalatcserék.
- Az óvodai beíratások előtt az intézmény vezetője tájékoztatást tart a bölcsődékben az óvodában folyó nevelési programról a nevelési folyamat biztosítása érdekében.

ÓVODA – ISKOLA

- Nevelési programunk fontos eleme az iskolákkal való szoros és élő kapcsolattartás, mellyel az iskolába menő gyermekek zökkenő-mentes beilleszkedését kívánjuk elősegíteni.
- Az iskolások vendégszereplésének lehetővé tétele az óvodai ünnepeken, ünnepélyeken.
- (pl. Karácsony, Mikulás, Gyermekek-nap stb.)
- Részvétel az iskolai bemutató órákon, tapasztalatcsere az iskolai programokról, tanítási módszerekről az óvodásgyermekek és óvodapedagógusok együttes részvételével.
- Az éves munkaterv elkészítésénél tájékoztatjuk egymást programjainkról, időpontokat egyeztetünk.
- Különösen fontosnak tartjuk a kapcsolattartást a környező iskolákkal
- **Közös projektek szervezése és megvalósítása a környezet- és egészségtudatos magatartás kialakítása érdekében.**

ÓVODÁNK KAPCSOLATAI MÁS ÓVODÁKKAL

Kölcsönös tapasztalatcserékre, látogatásokra törekszünk más óvodákkal, hogy megismerjük nevelési programjukat, és a különböző nevelési módszerek megvalósításának módjait, **jó gyakorlatait. Konkrét megvalósítási gyakorlatát az éves munkaterv tartalmazza.**

ÓVODA – KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK

Budapest város és környéke közművelődési intézményeinek kínálatából óvodánk úgy válogat, hogy az egyes programokat, lehetőségeket, a mindennapi nevelőmunkába beépítve, nevelési programokat szolgálva használjuk fel.

1. Budapesti Állatkert és Budakeszi Vadaspark (környezeti nevelés)
2. Normafa (környezeti nevelés)
3. Színházak (anyanyelvi nevelés)
4. Múzeumok (vers-mese, vizuális nevelés, anyanyelvi nevelés, környezeti nevelés)
5. Könyvtárak (anyanyelvi nevelés)
6. Fűvészkert (környezeti nevelés)
7. Természettudományi Múzeum (környezeti nevelés)

ÓVODÁNK KAPCSOLATOT TART AZ ALÁBB FELSOROLT INTÉZMÉNYEKKEL

- * **Pedagógiai szakszolgálat intézményei**
- * **Pedagógiai szakmai szolgáltatók**

ÓVODÁNK EGYÉB KAPCSOLATAI

- Egészségügyi szervek: védőnő, gyermekorvos, gyermekfogászat, ÁNTSZ

17. DIFFERENCIÁLÁS, INKLÚZIÓ, INTEGRÁCIÓ

A DIFFERENCIÁLÁS

Programunkban a differenciált fejlesztés azt jelenti, hogy minden gyermek a maga módján, a maga ütemében, a maga képességei szerint tudjon fejlődni és ki tudjon kibontakozni. Véleményünk szerint a kiugró képességű gyerekek fejlesztése is ebbe a körbe tartozik, hiszen az elv azonos, mert mindenkit a maga szintje és képességei szerint kell nevelni. A kisgyermek fejlődésében nem hagyjuk figyelmen kívül az érést, amely a fejlődési folyamat sajátos, ám mindig jelenlévő jelensége. Tudjuk, hogy az érés során válik láthatóvá, hogy a fejlődés nem egyenletes, nem egyenes vonalú, felfelé tartó irány, hanem hol felgyorsul, hol lassul, időnként stagnáló, néha visszaeső vonulat. Legtöbbször nem tudható előre, hogy a személyiség mely összetevői fejlődnek majd „jól”, vagy mely összetevői alakulnak másképp, illetve azok mikor „hozzák be” magukat. A hagyományosan jól fejlődő jegyek és az eltérően fejlődők együttesen vannak jelen a személyiségben, valamint az egyes képességek sem egyszerre és nem egyenletesen fejlődnek. Óvodapedagógusaink tudják, hogy a kisgyermek tulajdonságainak, képességeinek változásai egyfajta diszharmóniát eredményeznek, amely csak látszatra nem harmonikus.

INKLÚZIÓ

Nevelésünkben az inklúzió azt jelenti, hogy a „minden gyerek más” elvet valljuk, és ez az elv programunk minden elemében érvényesül.

INTEGRÁCIÓ

Az integráció az inkluzív pedagógiai gyakorlatunk azon része, amely a többségtől bármilyen szempontból eltérő gyermekek elfogadását és a többséggel történő együttnevelését jelenti. Programunkban a differenciálás értelmezése az inkluzív pedagógia ez adja az integrációs nevelésünk ideológiai háttérét. Inkluzív pedagógiánkban a cél a gyermek saját szintjének maximumára való eljuttatása.

Akkor eredményes a programunk, ha a gyermekek saját kereteiken, szokásaikon belül és azokkal együtt képesek fejlődni, egy nevelési szintéren belül, ahol többen (sokan) nevelődnek együtt.

Ez a bánásmód egyénre tervezett pedagógiai gyakorlatot igényel, folyamatos visszacsatolást, nyomon követést. Álláspontunk szerint a tanulás során (a szociális tanulás esetében is) mindig az előzetes ismeretekre kell építenünk, amelyben benne van az egyén előtörténete, sorsa, kapcsolatrendszere, kontextusai, attitűdje, teljes személyisége.

Az óvodai integráció mindennapjaiban a játékot tekintjük alaptevékenységnek. Az óvodai játék szabad, de nem szabados! Véleményünk szerint a gyermek játékát a spontaneitás, az öröm, az előkészítés jellemzi, ami nem más, mint egyfajta tanulás. Minden gyermek játszik, noha nem játszik minden gyerek egyformán. Éppen ezért a gyermek játékát folyamatosan megfigyeljük, és ez által ismerjük meg a gyermek személyiségét, kapcsolatait, társas magatartását, elmélyültségi fokát, verbális képességeit, gondolkodását, ismereteit, mozgását. Programunkban a játék megfigyelése elősegíti a differenciált tervezést, a konkrét célok, feladatok, módszerek, eszközök, időkeretek, munkaformák meghatározását.

A pedagógus feladata a dajkák felkészítése és bevonása a kisgyermek nevelésébe. Óvodapedagógusaink érzelmileg azonosulnak az integrációval, elfogadják és természetesnek tartják. Fontosnak tartjuk, hogy megértsük a gyermek adott állapotának lényegét, és a fejlesztéséhez vezető utat. Az óvodapedagógusok feladata gyerekközösség és az érintett kisgyermek kapcsolatában az együttélés alakítása a mindennapi élet megszervezése és irányítása.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK INTEGRÁCIÓJA

Célunk, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek léte, nevelése és fejlesztése illeszkedjen az óvodai nevelésünk egészébe.

Mivel minden gyerek más, ezért szemléletünk alapja a differenciálás a

kiemelt figyelmet igénylő gyermek

a)

különleges bánásmódot igénylő gyermek

- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- kiemelten tehetséges gyermek

b)

a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

estében.

Programunk felfogása szerint:

- minden kisgyerek fejleszhető.
- gyermek meglévő képességeiből indulunk ki

A gyerekek fejlődésének nyomon követésekor megismerjük pillanatnyi fejlettségi állapotukat annak érdekében, hogy tovább lehessen fejleszteni őket. A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek is különbözőek, egyediek, ezért speciális nevelési megközelítést, egyéni bánásmódot igényelnek ugyanúgy, mint bárki más.

A pedagógusaink értő figyelemmel fordulnak feléjük. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknek, önmaguknak is kell cselekedniük önmagukért. Minden gyereknek joga van, életkorának és egyéni fejlettségének megfelelő szinten, tisztában lenni saját állapotával, jogaival és lehetőségeivel.

A gyerekek képességstruktúrájuk bizonyos területén, egy bizonyos szinten állnak, de lehet, hogy egy másik területen már más szintű fejlettséget mutatnak. A szintek belső tartalmát állandónak tekintjük, de a szintek és a gyerekek egymáshoz rendelését nem.

Pedagógiai programunkban a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése több irányban történik:

- A tevékenységorientált fejlesztés, gazdagító programok által (pl. zene-ovi, néptánc, vizuális nevelés, néphagyomány-ápolás)
- A gyermekek spontaneitásából kiinduló fejlesztés.
- A feladatorientált fejlesztés során az óvodapedagógus kompetenciájánál fogva a differenciálási szintekre és a képességfajtákra vonatkozó ajánlásokat variálja az adott kisgyerek fejlettségi szintjéhez, állapotához igazítva, figyelembe véve a segítő szakkompetencia (pszichológus, logopédus) útmutatásait.
- Az óvodapedagógus a gyermeki személyiség minél több szféráját próbálja bevonni a fejlesztésbe, oly módon, hogy a feladatot és a személyes élményt egy szituációba integrálja.

A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEK NEVELÉSE

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához

viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

Feladatok:

- Bizonyos funkciók tartós stagnálása esetén visszatérni a gyermeknek arra a fejlettségi szintjére, ahol még biztonságosan mozog, és fokozatosan terhelve, nehezítve a feladatokat el kell juttatni őt a következő szintre.
- A lemaradások természetes módon történő fejlesztése sok mozgással, játéktevékenységgel.
- Idő és lehetőség biztosítása a hiányosan elsajátított vagy gyakorlásra szoruló ismeretek más területen való elmélyítésére, korrigálására.

KIEMELTEN TEHETSÉGES GYERMEKEK NEVELÉSE

A tehetség korai jelei:

Vannak gyerekek, akiknél már igen fiatal korban feltűnik, hogy adottságai valamilyen területen az átlagosnál lényegesen jobbak, és ehhez sokszor a kíváncsiságnak és az akaratnak szokatlan erőssége társul. Éppen ezért óvodás korban érdemes beszélni a tehetség, azaz „a tehetség ígéret” felfedezéséről, a személyiség optimális fejlesztéséről. Fontos kérdés, hogy adottságaival később hogyan tud élni a gyerek, hiszen az adottság csak egy lehetőség, amely áldássá válhat a belső erők és a környezet hatásai által. Nem szabad ugyanis a tehetség kialakulásánál figyelmen kívül hagyni, hogy az adottságok csakis a pozitív, a gyerekek megfelelő környezeti hatások által fejlődnek képességekké, esetleg tehetséggé.

Kiemelkedő szerepe van tehát:

- a családnak
- az óvodának
- a társaknak

A tehetséget gyakran – tévesen – kizárólag a kiemelkedő képességűekkel azonosították.

A képességek azonban bármely fontos is csak egyik összetevőjét alkotják.

Ezek az összetevők, amelyek állandó kölcsönhatásban vannak, a következők:

- Átlagon felüli képességek (általános és speciális).
- Kreativitás (eredetiség, rugalmasság).
- Feladatkötelezettség (kíváncsiság, érdeklődés, szorgalom, kitartás).

Tehetségre utaló jegyek az óvoda gyakorlatában

Az óvoda a maga kiegyensúlyozott légkörével, változatos, kötetlen lehetőségeivel akarva akaratlanul felszínre hozza a többlet teljesítő gyerek adottságait, képességeit.

Az óvodánkban a gazdagító tevékenység az alábbi területeken zajlik

- Vizuális tevékenységben
- Zenei tevékenységekben
- Mozgásos tevékenységben

Fontos szem előtt tartanunk, hogy az óvodás életkorban nem a tehetség diagnosztizálására kell törekednünk, hanem a lehetőségeket kell észrevennünk. Nem mérésekkel kell a gyerekek adottságait feltérképeznünk, hanem a hétköznapiak során gyakorlattá vált megfigyeléseket kell a tehetség lehetséges jegyeinek szempontjából rendezni. Amit tapasztalunk nem biztos, hogy többlet képesség. Lehet, hogy csak a gyermek gondolkodásának fejlődési üteme gyorsabb.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUSI FELADATOK, A TEHETSÉG FELISMERÉSEKOR

- Továbbra is bátorító felnőttként viselkedik, beszélget a szülővel, tanáccsal, ötlettel látja el, biztatja, meggyőzi.
- Lehetőséget ad a gyermeknek a tehetsége gyakorlására, maga módján fejleszti a gyermeket.
- Tájékoztatja a következő intézményt a gyermekkel kapcsolatos felfedezéséről.

18. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Bármilyen hátrányos helyzetből származó lemaradás csakis szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve ellensúlyozható. A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Az óvodai programunk jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, valamint az interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

1. Szervezési feladatok

- 1.1. Integrációt elősegítő csoportalakítás
- 1.3. Az igazolatlan hiányzások minimalizálása
- 1.4. A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása

2. Nevelőtestület együttműködése (rendszeres team munka valamennyi munkatárs részvételével, esetmegbeszélések, hospitálások)

3. Pedagógiai munka kiemelt területei

- 3.1. Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis)
- 3.2. Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőképesség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése)
- 3.3. Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés)
- 3.4. Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)

- 3.5. Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- 3.6. Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei)
- 4. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos tevékenység**
- 4.1. Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia vizsgálat) kezdeményezése, megszervezése
- 4.2. Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok)
- 4.3. Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, táborok szervezése; rendezvények látogatása)
- 4.4. A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés
- 5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal**
- 5.1. Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása)
- 5.2. Védőnői hálózat (korai képességfejlesztéssel kapcsolatos tanácsadás)
- 6. Óvoda-iskola átmenet támogatása**
- 6.1. Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási készítés, monotónia túrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)
- 6.2. Iskolaválasztás támogatása (szülők tájékoztatás)
- 6.4. A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében
- 7. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés**
- 7.1. Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel
- 7.2. A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása
- 7.3. Rendszeres (napi, vagy heti) tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a foglalkozásokon. (Nyílt nap a csoportban, óvodában)
- 7.4. Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása
- 7.5. Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése (Papa-mama klub, farsang, karácsony, anyák napja,

8. Intézményi önértékelés, eredményesség

- 8.1. Intézményi önértékelés készítése
- 8.2. Eredményesség (indikátorok teljesülése: hiányzás csökkenése, DIFER mérésnél a hozzáadott érték, iskolakezdés megfelelő időben az iskolaérettség elérése) mérése, elemzések készítése az éves óvodavezetői beszámolóban

9. Várható hatások, eredmények

- 9.1. A gyerekek beilleszkednek, biztonságban érzik magukat a befogadó óvodai közösségben.
- 9.2. A szülők tapasztalják a befogadó környezet pozitív hatását, ezért ők is segítséget tudnak nyújtani a gyermek elfogadásában és fejlesztésében.
- 9.3. Óvodánk nevelőtestülete megfelelő kompetenciával kezeli és fejleszti az átlagtól eltérő fejlődésű, helyzetű gyermekeket.

19. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az óvodánk a pedagógiai program megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre.

Óvodánkban tilos a jogellenes elkülönítés minden formája.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesítjük különösen

- a) az óvodai nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározásakor, a felvételi kérelmek elbírálásánál
- b) az óvodai szabályrendszer megállapítása és a követelménytámasztás során
- c) a teljesítmények értékelésénél
- b) az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során
- c) a különböző juttatásokhoz való hozzáférés során
- d) az óvodai nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során

Intézményünk éves munkatervében tervezi az esélyegyenlőségi terv megvalósítását segítő konkrét feladatokat, melyben jelöli a felelősöket és a határidőket. Év végi beszámolójában pedig értékeli azok megvalósulását, a szükséges korrekciókat megteszi.

20. A MIGRÁCIÓS POPULÁCIÓ INTEGRÁCIÓJA

A nemzetközi vándorlások (migráció) hazánkra gyakorolt hatásait tekintve figyelembe vesszük, hogy az óvodai nevelésben olyan gyerekek is részt vehetnek, akiknek családjai Magyarországra települtek át, vagy szülei huzamosabb ideig vállalnak itt munkát.

Óvodai nevelési programunkban olyan kompetenciák fejlesztése is a cél, mint a kognitív, az eszköz jellegű (kommunikációs képességek fejlesztése) és a szociális kompetenciák (kötődés, érdekérvényesítés, társadalmi szerepekre való felkészítés) fejlesztése.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Feladatunk: A külföldi állampolgár, nem magyar ajkú gyerekek együttes gondozása, nevelése, fejlesztése a magyar állampolgárságú, magyar anyanyelvű gyerekekkel.

Kapcsolattartás a szülőkkel az inkluzív pedagógia jegyében

- A család a szocializáció első színtere.
- Erősítsük családi nevelést.
- A szülők gyermekük iránti felelősségérzetének kialakítására, megtartására törekszünk.
- Személyes kapcsolat alakítunk ki a szülőkkel.
- A családok szociális különbségeiből adódó hátrányok kompenzálására törekszünk.
- A szülőket szakszerűen segítjük a gyermeknevelésben.
- A gyermeknevelés szakmai támaszrendszerének kiépítésére törekszünk.

21. AZ ÓVODAPEDAGÓGUS ÉS A DAJKA EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Az óvodában a nevelés eredményességéhez a dajka munkája is hozzátartozik. Célunk az óvónői és a dajkai munkakör összehangolása a pedagógiai munka hatékonysága érdekében és a dajkák nevelőpartneri rangra emelése.

Programunkban konkrétan körülhatároljuk azokat a feladatokat, amelyeknél számíthatunk, a segítségükre egyértelművé tesszük a számukra, hogy mely pedagógiai kérdésekben van véleményezési, mely pedagógiai kérdésekben van döntési jogkörük.

A DAJKA KOMPETENS SZEREPKÖRI FELADATAI

- Az óvoda óvó-védő funkciójának teljesítése.
- A gyermekekről kapott információk felettesi felé való továbbítása.
- A megszerzett ismeret és tudásanyag gyakorlati munkájába való beépítése.
- Saját elfogadó, befogadó attitűdjének kiépítése.
- Lelki egészségének védelme.
- Az óvodapedagógus útmutatása alapján alkalmazza az egyéni bánásmód elvét és a differenciált módszereket.
- Segítse a gyermekek tevékenységét, támogassa az önállóságukat.
- Válgják igényükre a rendszeres, folyamatos továbbképzésen való részvétel.
- A továbbképzéseik anyagát alapvető mentálhigiénés ismeretekkel, önismereti, személyiségfejlesztő elemekkel bővítjük.

22. A PROGRAM TERVEZÉSE

A programunkhoz kapcsolódó szakmai dokumentumok:

1. A vezető éves pedagógiai munkatervé, mely összefűzi az egyes csoportok éves pedagógiai munkáját.
2. Az óvodai program éves tervezése, az óvodapedagógusok által vezetett hivatalos csoportnaplóban történik.
3. Tervezés 1 évre: tevékenységek tartalmához szükséges anyagot tartalmazza.
4. Tervezés 3 hónapra: játék, munka, közösségi élet.
5. Tervezés 10 napos ciklusokban: Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.
6. Programunk fontos eleme, jogszabály szerint, az óvodás gyermekek fejlődésének folyamatosan nyomon követése. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza

- a) a gyermek anamnézisé, és
- b) a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,

- c) a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- d) amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
- e) a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- f) a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

Indokolt esetben kezdeményezzük, a szülőnél a szakszolgálat igénybevételét. Az óvoda a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét szükség szerint, de legalább félévenként - rögzíti. Feljegyezzük a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat és félévente fejlesztési tervet készítünk.

Elkészítjük a gyermekek portfólióját, amely tartalmáról a szülőt tájékoztatjuk.

- 7. Óvodai nevelési programot vegyes életkor szerint szervezett óvodai csoportokban valósítjuk meg.
- 8. Az 5.-6-7. életévüket betöltött gyermekek esetében DIFER mérést végzünk
- 9. A csoportnapló

Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az óvodavezető aláírását, papíralapú dokumentum esetén az óvodai körbélyegzők lenyomatát, a pedagógiai program nevét.

A csoportnapló tartalma

- a) a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- b) a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három-négyéves, a négy-ötéves, az öt-hatéves a hat-hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,
- c) a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- d) a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- e) a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban,
- f) nevelési éven belüli időszakonként
 - fa) a nevelési feladatokat,
 - fb) a szervezési feladatokat,
 - fc) a tervezett programokat és azok időpontjait,
 - fd) a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit,
 - fe) az értékeléseket,
- g) a hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét, az eredményt,
- h) a feljegyzést a csoport életéről.

23. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A helyi óvodai program érvényességi ideje:

A nevelőtestület kelt határozata alapján

HATÁROZATLAN IDŐRE SZÓL.

A helyi óvodai program módosításának lehetséges indokai:

1. Az óvodába járó gyermekek szocio-kulturális környezete nagymértékben megváltozik.
2. A program bevalásának eredményvizsgálatai szükségessé teszik a program módosítását.
3. A mindenkorai törvényi előírások megváltozása.

Előírás a programmódosítás kezdeményezésére:

- A nevelőtestület 50 %+1 fő írásbeli előterjesztést tesz az óvoda vezetőségének
- A nevelőtestület határozatba foglalja a programban végrehajtott módosításokat.

24. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Habos Kakaó Óvoda nevelőtestülete: 100%-os arányban, a 2013. augusztus 31-én kelt nevelőtestületi határozata alapján, a Habos Kakaó Óvoda pedagógiai programját elfogadta.

Kelt: Budapest, 2013.. szeptember 1

PH.

A Habos Kakaó Óvoda pedagógiai programját jóváhagyta az intézmény vezetője

.....

Kelt :Budapest 2013.. szeptember 1

PH

A Habos Kakaó Óvoda pedagógiai programjával a fenntartó Habos Kakaó Nonprofit Kft egyetért.

Kelt: Budapest, 2013.. szeptember 1

PH

A Habos Kakaó Óvoda irattárábaniktatási számú jegyzőkönyv található, mely igazolja, hogy a szülők megismerték és véleményezték a Habos Kakaó Óvoda pedagógiai programját.